

Vragen op grond van art. 4.5 Reglement van Orde

De VVD constateert dat het CDH, mede op basis van de Lessen uit de Lekdijk, haar schadebeleid heeft herzien, maar constateert tegelijkertijd opmerkelijke verschillen in hoe het CDH zich opstelt ten aanzien van voorkomende schades.

Enerzijds geeft het CDH aan dat in de praktijk een causaal verband tussen de werkzaamheden en schades, ontstaan na de nulmeting wordt verondersteld:

- A. Tijdens de vergadering van de Commissie Waterveiligheid van 30 januari jl. werd de commissie geïnformeerdⁱ dat Waterschap Rivierenland tegenwoordig meer aandacht besteedt aan goede nulmetingen en monitoring tijdens de werkzaamheden, zodat op basis daarvan voorkomende schades kunnen worden beoordeeld. Daarbij gaat het waterschap er op voorhand vanuit dat schade ten opzichte van nulmetingen is veroorzaakt door onze werkzaamheden. Tevens werd bevestigd dat in de praktijk, bij verschillen ten opzichte van deze nulmeting, een causaal verband wordt verondersteld, tenzij aannemelijk is dat er andere oorzaken zijn;
- B. Dat deze werkwijze, die aansluit op wat tegenwoordig bij grote (bouw)werken gangbaar is, gedragen wordt binnen het HWBP programma blijkens de projectplannen waterwet voor bijvoorbeeld Neder-Betuweⁱⁱ en Gorinchem – Waardenburgⁱⁱⁱ;
- C. Heemraad Laeven in een (geaccordeerd) interview met RTV Rijnmond stelde: *“Als er een causaal verband is tussen de dijkverzwaring en de schade - wij als waterschap moeten aantonen dat dat (causaal) verband er niet is - dan moeten wij betalen. En zo niet, dan kunnen we niet betalen”*^{iv};

Daarentegen constateren wij ook dat:

- D. In het recent door het CDH vastgestelde Vertrouwenwekkend Schadebeleid^v nauwelijks aandacht wordt besteed aan de grondigheid en de reikwijdte van de nulmetingen en de monitoring tijdens het werk. Centraal staat de juridische premisse dat het causaal verband door de claimende inwoner moet worden aangetoond – niet het praktische uitgangspunt van een verondersteld causaal verband indien na nulmeting schade ontstaat.;
- E. Ook in bewonerscommunicatie rond andere dijkversterkingstrajecten, zoals Tiel-Waardenburg^{vi}, wordt de nadruk gelegd op de noodzaak dat een causaal verband moet worden vastgesteld. Daarbij faciliteert / bekostigt het Waterschap expertise, maar worden voorwaarden en beperkingen aan het ‘overnemen van de bewijslast’ gesteld - zonder deze te duiden;

De VVD fractie is van mening dat een verschil tussen de HWBP-projecten in

- hoe grondig en met welke reikwijdte in de praktijk Waterschap Rivierenland nulmetingen laat plaatsvinden, en
- of in de praktijk een causaal verband wordt gesteld als gevolg waarvan de bewijslast bij het waterschap komt te rusten,
- de rechtspositie of bejegening van omwonenden bij schadegevallen

niet aan inwoners valt uit te leggen.

Bovenal moet ons schadebeleid recht doen aan de impact van een dijkverzwaring op omwonenden, die zich geconfronteerd zien met een grote overheid, met zwaar materieel en ingrijpende werkzaamheden, en met ingewikkelde technische vraagstukken waarvoor goede en onafhankelijke expertise nodig is.

Daarbij is de VVD fractie van mening dat het overnemen van de bewijslast, door expertise te bekostigen, in zichzelf niet bijdraagt aan het herstel van vertrouwen zolang de causaliteitsvraag voorop staat in het onderzoek (in plaats van de verschillen ten opzichte van de nulmeting).

De VVD heeft daarom de volgende vragen:

1. Is het CDH het met ons eens dat het schadebeleid van Waterschap Rivierenland eenduidig moet zijn zodat
 - o elke bewoner zich formeel in een gelijke positie gesteld wordt, en
 - o een bewoner niet in een situatie geplaatst wordt dat deze afhankelijk is van wat in de praktijk wel of niet door het waterschap wordt gedaan?
2. Kan het CDH ons een overzicht geven van de schaderegelingen die ten aanzien van de verschillende HWBP projecten vanaf KIS worden gehanteerd – zowel formeel als in de praktijk, met daarbij een toelichting hoe binnen die projecten de afspraken met de (onder)aannemers over optredende schade bij bewoners luiden?

De Commissie Schadeafhandeling Lekdijk (Commissie-Van der Vlist) stelde: *Waar de nulsituatie onvoldoende goed en deugdelijk is vastgelegd en/of onvoldoende meet instrumentarium is ingezet kan er naar ons inzicht geen uitspraak worden gedaan over de causaliteit. Wij adviseren daarom het waterschap in die situaties de bewoners het voordeel van de twijfel te geven (toepassen van het coulancebeginsel).*

3. Onderschrijft het CDH de mening van de Commissie-Van der Vlist?
 - a. Zo ja, wordt dit in de praktijk ook toegepast?
 - b. Zo nee, waarom niet?
4. Is het CDH het met de VVD eens dat daarom niet zozeer de causaliteitsvraag, maar vooral de verantwoordelijkheid voor, en criteria van toepassing op, goede nulmetingen en monitoring (mede op basis van de kennis die we hebben van onze dijken en toegepaste technieken) centraal moet staan in het schadebeleid van Waterschap Rivierenland?
5. Hoe kijkt het CDH aan tegen het onder A, B en C verwoorde uitgangspunt, dat de causaliteitsvraag in beginsel afdoende moet kunnen worden beoordeeld op basis van onze eigen nulmetingen en monitoring?
6. In de huidige situatie zijn omwonenden (en ook het waterschap) afhankelijk van de grondigheid van de nulmetingen, zoals die door het waterschap worden gedaan. Is het CDH het met de VVD eens dat
 - a. het waterschap verantwoordelijk is voor adequate en grondige nulmetingen met voldoende reikwijdte, en voor een passend monitoringsprogramma?
 - b. en dat daaraan objectieve criteria dienen te worden gesteld?
7. Hoe kijkt het CDH aan tegen de maatschappelijke verwachting dat het waterschap verantwoordelijk is voor grondige nulmetingen en monitoring, en dat - tenzij sprake is van aantoonbare externe oorzaken –uit die verantwoordelijkheid voortvloeit dat het aan het waterschap is om te bewijzen dat er **geen** sprake is van een causaal verband tussen dijkverzwaring en daarna opgetreden schade^{iv}?
8. Is er sprake van belemmerende (juridische) factoren, die maken dat de onder A, B en C beschreven werkwijze niet kan worden toegepast? Zo ja, welke?
9. Is het CDH met ons van mening dat het in de macht van Waterschap Rivierenland ligt om afspraken met (onder)aannemers te maken over verantwoordelijkheidsverdeling ten aanzien van risico's als deze zich openbaren, waaronder schade, en daarmee de afspraken tussen Waterschap Rivierenland en haar (onder)aannemers onze eigen verantwoordelijkheid zijn?
10. Is het CDH bereid om voor nieuwe projecten met (onder)aannemers gelijklopende afspraken te maken over schade-afhandeling met als oogmerk dijkbewoners / getroffen in een gelijke uitgangspositie bij voorkomende schade te brengen?
11. Is het CDH het met de VVD fractie eens dat, voor zover er al sprake zou zijn van afspraken die verhinderen dat de onder A, B en C beschreven werkwijze voor bestaande trajecten wordt toegepast, het waterschap desondanks haar uiterste best kan doen (uit hoofde van onze zorgplicht) om de betreffende bewoners in een situatie te brengen als ware zij bewoners die wel onder de A, B en C beschreven werkwijze vallen?

Namens de fractie van de VVD in Waterschap Rivierenland

Annemieke Stallaert
Kees Romijn
Nanette Reitsma

NOTEN

ⁱ Geluidsofname Commissie Waterveiligheid dd 30 januari 2023, agendapunt PPWW Neder-Betuwe 1:27 e.v.

ⁱⁱ Projectplan Waterwet Nederbetuwe, op 24 februari 2023 vastgesteld in het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland, p. 49:

Uitvoeringsschade

Het waterschap streeft er naar uitvoeringsschade zoveel mogelijk te beperken. Helaas is dat niet altijd mogelijk. Het is niet uit te sluiten dat de daadwerkelijke uitvoering van de dijkversterking leidt tot schade. Bij de nog te bepalen uitvoeringsmethode door de opdrachtnemer is nadrukkelijk aandacht voor schadevrij werken of indien dat niet gegarandeerd kan worden om tijdens de uitvoering schade zoveel als mogelijk te voorkomen of te beperken. Waterschap Rivierenland zal samen met de opdrachtnemer een schadeprotocol opstellen en een schadeloket inrichten voor de afhandeling van schades.

Om te kunnen vaststellen of de schade het gevolg is van de uitvoering van de nieuwe waterkering, worden ruim voor de start van de werkzaamheden in de gevels van panden binnen de invloedssfeer van de maatregelen meetbouten aangebracht. Verder wordt van deze panden voor aanvang van het werk een bouwkundige (voor)opname gemaakt. Door middel van de geplaatste meetboutjes, het bouwkundig (voor)opnamerapport en het na afloop van het werk (bij schademelding) op te stellen eindopnamerapport, kan de relatie tussen de schade en de aanleg van de waterkering worden vastgesteld en wordt door een schadedeskundige zo nodig de hoogte van de schade bepaald.

ⁱⁱⁱ Notitie monitoring panden en proces voorkomen schade, melden en afwikkelen Graaf Reinald Alliantie mei 2022:

Dit betekent dat **wij er op voorhand van uit gaan dat de gemelde schade is veroorzaakt door onze werkzaamheden**. Alleen indien wij aan kunnen tonen dat dit niet het geval is, zullen wij de schademelding niet (verder) in behandeling nemen c.q. de schadeclaim afwijzen. Schades worden inzichtelijk gemaakt door het verschil vast te stellen tussen de bouwkundige nulopname (voorafgaand aan de werkzaamheden) en de bouwkundige tussen/eindopname (na uitvoering van de werkzaamheden).

^{iv} Kritiek op Waterschap Rivierenland over aanpak schade aan woningen Lekdijk: 'Ze proberen alles met rapporten te bestrijden' RTV Rijnmond, 13 november 2022 (tekst geaccordeerd door WSRL)

Als er een causaal verband is tussen de dijkverzwaring en de schade - wij als waterschap moeten aantonen dat dat (causaal) verband er niet is - dan moeten wij betalen. En zo niet, dan kunnen we niet betalen.

^v Vertrouwenwekkend Schadebeleid Waterschap Rivierenland, 3 januari 2023:

P. 5: Er dient sprake te zijn van een causaal verband tussen de schade en de werkzaamheden

P. 7: De bewijslast, het beginpunt van de schadeprocedure, overneemt* van de bewoner. Hierbij geldt dat de woning binnen een afgebakend geografisch gebied ligt en de bewoner meewerkt aan monitoring.

* Overnemen van de bewijslast houdt in dat het waterschap het causale verband tussen de schade aan de woning en de dijkversterking onderzoekt, in plaats van de bewoner die stelt dat zijn schade door de dijkversterking komt. Dit is in afwijking van artikel 150 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ('wie stelt, bewijst').

^{vi} Bewonersbrief n.a.v. Themabijeenkomst 'Schade tijdens de werkzaamheden' dijkversterking Tiel-Waardenburg, Waterschap Rivierenland, 31 januari 2023

... In vervolg op ... informeren wij u hierbij verder inhoudelijk over dit onderwerp.

Schadebeleid

Binnen Waterschap Rivierenland is gekeken naar hoe wordt omgegaan met de afhandeling van schades binnen de verschillende dijkversterkingsprojecten. Dit is getoetst aan het recent bestuurlijk vastgestelde schadebeleid van het waterschap. Hieruit blijkt dat de wijze van afhandeling van schadegevallen binnen dijkversterking Tiel-Waardenburg past bin Hieronder vindt u een toelichting op de schadeafhandeling van dijkversterking Tiel-Waardenburg.

Aantonen oorzakelijk verband

Bij de uitvoering van werkzaamheden voor dijkversterking Tiel-Waardenburg kan er schade ontstaan aan omliggende woningen en gebouwen. Dit kan gebeuren, ondanks alle maatregelen die het waterschap neemt om de kans op schade zoveel mogelijk te beperken. Wanneer u schade heeft, is dat uiterst vervelend. Normaal gesproken moet u dan zelf aantonen dat er een oorzakelijk verband is tussen de dijkversterkingswerkzaamheden en de schade. Alleen als er een oorzakelijk verband is, wordt de schade vergoed.

Overnemen bewijslast

Wij begrijpen dat dit een bijna onmogelijke opgave voor u is. Daarom neemt het waterschap, onder voorwaarden en beperkingen, de bewijslast van u over. U hoeft daarmee niet zelf het oorzakelijk verband tussen de dijkversterkingswerkzaamheden en uw schade aan te tonen. Het waterschap zet een onafhankelijke schade-expert in die langskomt om de schade te beoordelen. De schade-expert gaat voor u op zoek naar het bewijs dat er een oorzakelijk verband is tussen de werkzaamheden en de schade.

Meer informatie...